

Kilon koulun Koulurauha-suunnitelma lukuvuodelle 2008–2009

Koulun esittely

Kilon koulu täytti viime vuonna 20 vuotta ja tänä lukuvuonna meillä opiskelee n. 360 oppilasta. Yleisopetuksen luokkia on 14 ryhmää ja erityisluokkia 8 ryhmää. Erityisluokista 6 on oppimisen erityisvaikeuksia omaaville oppilaille ja 2 autistisille lapsille. Koulussamme on myös mahdollisuus puhe-, toiminta- ja musiikkiterapiaan. Koulupsykologi ja kuraattori ovat tavattavissa viikoittain, terveydenhoitaja joka päivä.

Kilon koulu koostuu kahdesta rakennuksesta, jotka ovat uusi- ja vanhapuoli. Vanhan puolen erikoisuuksiin kuuluu savityö, puu,- ja tekstiilityö -luokat, liikuntasali ja bonuksena kattava kirjasto. Mutta ei uusi puoli sen huonompi ole, sillä siellä on koulumme ATK-kieli-, musiikki-, fysiikan- ja kemianluokka, jossa on kattava valikoima mikroskooppeja ja muita aiheeseen liittyvää. Meillä toimii myös kuoro ja kirjallisuuskerho Netlibris.

Koulumme pitää niin sanottuja vava -tunteja isommille oppilaille. Vava tarkoittaa vapaavalintaista kurssia. Kurssit liittyvät usein taito- ja taideaineisiin.

Koulun vuosisuunnitelma 2008-2009

Syyslukukausi

Elokuu

Koulurauha julistetaan 20.8.2008 Espoonlahdessa, johon tulee esiintyjä ja muuta ohjelmaa. Tapahtumassa oppilaat julistavat valtakunnallisen koulurauhan. Tapahtumaan osallistuu oppilaita lähialueen kouluista. Ensimmäistä kertaa perinteisessä tapahtumassa on mukana myös oppilaita alakouluista.

Lukuvuoden teemana on sanallisen väkivallan ehkäiseminen ja siihen puuttuminen.

Tapahtumaa on ollut mukana järjestämässä Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Opetushallitus, Poliisi, Espoo 550 vuotta –toimikunta sekä espoolaisia ala- ja yläkouluja. Oppilaiden laatima koulurauhan julistus lähetetään Yle X:n taajuudella.

Koululla järjestetään oma tutustumis- ja koulurauhatempaus 1-3. –luokan oppilaille samana päivänä. Aamulla kuunnellaan julistus radiosta jonka jälkeen kierretään pihalla erilaisia teemaan liittyviä toimintapisteitä. Ulkona voi soida reipasta musiikkia ja mahdollisuuksien mukaan tajoilua.

Piste-esimerkkejä:

- Kiusaamisvisailu ja sanayhdistelypeli (Ks. Ideoita mm. <http://raita.scp.fi/turvatalli>)
- Nuoren Suomen suunnittele liikuntaa –sivuilta sopivia ryhmäharjoitteita ja leikkejä
- Kiusaamiseen liittyvä piirustustehtävä.
- Radan päätteeksi jokainen oppilas allekirjoittaa lupauksen olla kiusaamatta. Vaihtoehtoisesti voi tehdä koulun yhteisen lakanan johon jokainen esim. painaa oman kädenjälkensä.

Koulussa pidetään koulurauhatapahtuman jälkeisellä viikolla aamunavaus koulurauhasta (kt. MLL:n sivut) ja sen jälkeen luokissa kirjoitetaan tarinoita ja kerrotaan omia kokemuksia kiusaamistilanteista.

Syyskuu

Luokissa toteutetaan kehu kaveria –kampanja. Kouluradion kautta pidetään aiheeseen liittyvä aamunavaus. Oppilaat kirjoittavat positiivisia ominaisuuksia ja adjektiiveja lapuille. Lopuksi valitaan jokaiselle oppilaalle hänelle sopiva sana. Toinen tapa on kirjoittaa positiivisia asioita jokaisesta luokkakaverista erikseen ja koota niistä jokaiselle oma kannustusjuliste pulpetin kanteen.

Lokakuu

Lokakuussa pidämme julistekilpailu/valokuvakilpailun koulurauhasta ja kiusaamisen ehkäisystä. Voittajat palkitaan. Lasten oikeuksista pidetään aamunavaus.

Marraskuu

Välituntiviikko

- Välituntiviikkoa vietetään yhteistyössä Nuoren Suomen kanssa.
- Pihalle leikittäjiä, jotka innostavat ja hakevat kaikkia mukaan innostaviin pihaleikkeihin
- Ohjelmatiedote jaetaan etukäteen luokkiin
- Tarjoilua
- Musiikkia
- Joku päivä välitunnilla saa mennä myös kentälle
- Oppilaskunnan järjestämää pihasuunnistusta

"Kaikki erilaisia kaikki samanarvoisia"

Oppilaat pitävät päivänavauksen erilaisuudesta ja sen arvostamisesta. Päivänavaus voi olla esim. ekaluokkalaisten mietteitä erilaisuudesta

Listataan omat ominaisuudet (silmien väri, hiusten väri, syntymämaa, lempiväri, sisarusten lukumäärä, jne..) ja etsitään luokasta/koulusta joku jolla on 5 samanlaista ominaisuutta, kaikki samat tai vain yksi sama ominaisuus. Esimerkiksi kuinka monta yhteistä ominaisuutta löydät parhaan ystäväsi tai opettajasi kanssa?

Joulukuu

Koulurauhasta Joulurauhaan, näkyisikö joulujuhlassa esimerkiksi näytelmänä?

Kiusaamiskysely luokissa, Onko sinua kiusattu? Kuka ja miten ja milloin? Oletko itse kiusannut? Ketä, miten ja milloin? Opettaja miettii luokkakohtaisesti jatkotoimia. Onko syksyllä allekirjoitettu vala pitänyt?

Onko joku asia jäänyt vaivaamaan? Loukkasitko kaveria? Tuliko suusta sammakko?

Nyt on aika pyytää anteeksi kuluneen vuoden kömmähdyksiä kasvotusten ja anteeksipyyntölapuilla. Uuden vuoden voi sitten aloittaa hyvillä mielin.

Kevätlukukausi

Tammikuu

Erilaisia rooliharjoituksia ja pieniä draamaharjoituksia, joissa tulee esille kiusaamisen monet roolit. (Kiusaaja, kiusattu, kannustaja, puolustaja, sivusta seuraaja, ks. Christina Salmivallin kirjallisuus)

Luokissa kiinnitetään erityistä huomiota tyttöjen ja poikien yhteistoimintaan. Oppilaiden kanssa keskustellaan aiheesta ja mietitään miten siihen halutaan vaikuttaa ja onko omassa luokassa ongelma.

Helmikuu

Helmikuun teemana on ystävyys. Toteutamme koulussa perinteisen ystävänpäivän radion. Kaikilla jaetaan luokissa halisydämet, joihin kerätään välitunneilla nimikirjoituksia kaikilta oppilailta ja sitten halataan!

Maaliskuu

Poliisi tai oppilaskunta kertoo mitä kiusaamisesta voi seurata ja asiaan liittyvistä lakipykälistä.

Suu puhtaaksi, kiroilut roskikseen -kampanja toteutetaan niissä luokissa, joissa siihen on tarvetta.

Huhtikuu

Toteutetaan välituntiviikon parhaita paloja uudelleen ja kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että kukaan ei ole yksin välitunnilla. Kummioppilaat ja oppilaskunnan oppilaat auttavat teemakuukauden toteuttamisessa.

Toukokuu

Koulussa järjestämme Hyvän tahdon olympialaiset ulkona. Jokaiselle annetaan lopuksi hyvänmielen mitalit.

Esimerkkejä kisalajeista:

- sokeain talustusrata
- jalkapuolijuoksu
- väärän käden heitto
- takaperinhyppy jne..

Suunnitelma koulukiusaamisen havaitsemiseksi ja siihen puuttumiseksi

Mitä kiusaaminen on

- Kiusaamista on se, että yksi tai useampi ihminen **toistuvasti ja pitemmän ajan kuluessa kohdistaa tietoista ja aktiivista kielteistä käytöstä** yhtä tai useampia kohtaan tai sulkee heidät pois joukostaan. Kiusaaminen voi olla esimerkiksi tönimistä, lyömistä, haukkumista ja pilkkaamista, yksin jättämistä, ilkeiden juttujen puhumista takanapäin tai mitä tahansa sellaista toimintaa, jolla pyritään vahingoittamaan tai loukkaamaan toista/toisia.
- Kiusattu on puolustuskyvytön tai alakynnessä kiusaajaan/kiusaajiin nähden.
- Kiusaaminen on ryhmäilmiö ja siihen osallistujilla on tietyt roolit: kiusattu, kiusaaja(t), apurit, kannustajat, puolustajat ja hiljaiset hyväksyjät sekä henkilöt, joilla ei ole selkeää roolia.
- Kiusaamisesta ei ole kysymys silloin, kun kaksi tasaväkistä oppilasta selvittelee välejäan; "riitelee" keskenään satunnaisesti.

Kiusaamiseen puuttuminen

1. Välitön reagointi
2. Kaikkien osapuolten kuuntelu ja haastattelu
3. Sopiminen, seuraamukset ja tiedottaminen
4. Kirjaaminen ja seuranta

1. Välitön reagointi

- Jokaisen aikuisen velvollisuus on puuttua välittömästi kiusaamistilanteeseen: tilanteen nähnyt kertoo tapauksesta osapuolten omille opettajille
- Jos kiusaaminen tulee tietoon muuten kuin havainnon kautta, opettajan on velvollisuus lähteä selvittämään asiaa tiedon saatuaan heti kun mahdollista
- Opettaja selvittää kiusaamistapauksen viivyttämättä jokaisen osapuolen kanssa
- Opettaja pyytää itselleen työparin ohr:stä tarvittaessa ja aina vaikeimmissa kiusaamistapauksissa.

2. Kaikkien osapuolten kuuntelu ja haastattelu

- keskustele ensin kiusatun tai kiusatun vanhemman kanssa ja selvitä ainakin seuraavat asiat: ketkä kiusaavat, kuka on pääasiällisin kiusaaja sekä missä, miten ja kuinka usein kiusaamista on tapahtunut.
- Kun tietoa tapahtuneesta on tarpeeksi, haastattele kiusaajia harkinnan mukaan joko yhdessä tai erikseen
- Säilytä keskustelussa neutraali sävy (ei rankaiseva eikä salliva)Kiusaajalle tehdään selväksi, että kiusaamiseen suhtaudutaan erittäin vakavasti ja sen on ehdottomasti loputtava

3. Sopiminen, seuraamukset ja tiedottaminen

- Kiusatulle kerrotaan kiusaajien kanssa tehtyjen sopimusten sisältö / tapauskohtaisesti sovittelu voi tapahtua myös kiusatun ja kiusaajien välisenä ryhmäkeskusteluna ja tässä mieluiten työpari mukana.
- Sovi seuraamuksesta (tarvittaessa koulun kurinpidollinen toimenpide): kehota kiusaajaa itse keksimään, mikä on sopiva seuraamus kiusaamisesta, opettajalla / aikuisella on hyvä olla

valmiina idea seuraamuksesta siltä varalta, ettei kiusaaja itse sitä keksi (esim. anteeksipyyntökortti).

- Annetaan tarvittava tuki sekä kiusatuille että kiusaajille (esim. keskustelut kuraattorin / psykologin / terveydenhoitajan kanssa).
- Kiusaamisesta ja sen selvittämisestä tiedotetaan kotiin ja tarvittaessa oppilashuoltoryhmälle.

4. Kirjaaminen ja seuranta

- Kirjaa (myös oppilas voi kirjata) faktat tapahtuneesta ja tehdystä sopimuksesta muistiin.
- Arkistoidaan kaikki tapausten selvittelyssä syntyneet kirjalliset dokumentit ja sopimukset.
- Järjestetään ainakin yksi seurantakeskustelu 1-2 viikon kuluttua käsittelyn alkamisesta, sen jälkeen tarvittaessa.
- Vaikka konflikti olisi jo rauhoittunut, luokan ilmapiiriä tarkkaillaan aktiivisesti.
- Myös vanhempien tulee kotona seurata lapsensa vointia ja ilmoittaa koululle, mikäli lapsi kertoo koulussa ilmaantuvan uudestaan pulmia.
- Jos kiusaaminen ei lopu, mietitään yhdessä ohr:n ja vanhempien kanssa kuinka jatketaan.